

עלה למעלית, תמונה לא מוכרת של זול'י, *Psiche sorprendere Amore*. הוא חושף שם את "האמת הארוחה": לאקאן נדהם: זול'י האומן הקדים בשלוש מאות וחצי את ההתנסות הפיסיקאלית של הוזהה ההפוכה בה נחשפת האשלייה על זר הפרחים, זו שבה הוא עצמו משתמש על מנת למקם את סוגיית ההיעדרות/נוכחות של האובייקט.

התמונה הזו מאת זול'י הנה ציטוט מתוך *הורג של אפולה* (L'Âne d'or d'Apulëe): צעירה אחת מקשיבה לסיפורים של אישה זקנה. ארוס מתאגב בפסיכה, חוטף אותה אך אוסר עליה לדעת את זהותו, הוא מתחבא בחשכה, כל לילה בו הוא פוגש אותה. המאגב המתחבא ממלא אותה אך היא גם רוצה לדעת. אחיזתיה הקנאיות מחדדות את סקרנותה כך שלילה אחד, בשל האיזוי הדוחף אותה, היא הולכת ללמוד מי הוא, חרב בדה האחת, מנורת שמן השורפת ומעירה מגלה מיהו כאשר הוא ישן אך היות ולא נהרת היא מפילה עליו טיפת שמן השורפת ומעיכה אותו. ארוס בורח, פצוע בגופו ובליבו. התמונה חוזרת לסצנה זאת בה החרב בידה של פסיכה והתמונה המאירה דולקת נדבקות לנוכח הפרחים המסתירים את מה שאין, קרי את אבר המין של ארוס. לאקאן מהלל את האינטואיציה של הצייר שבחר בסיפור הזה על מנת לפרש אותו באופן מקורי. התמונה הזו איננה עוסקת בתולדותיו של זוג וביחסים גבר/אישה אלא במה שמסתתרת מאחורי הייצוג, כלומר "היחסים בין הנפש לבין האיזוי"⁶. פסיכה, הנפש, כאשר היא רוצה לחשוף ולתפוס את דימוי האיזוי מוצאת את עצמה מתרחקת מראובייקט שלה וארוס נשאר חולה מזה להרבה זמן. בתמונה זו הפרחים מציינים "נוכחות נעדרת".⁷ היעדרות מונכחת"⁷. הפרחים חושפים את הפונקציה של המסמן של האיזוי, מצועף ומוסתר, שחשיפתו מולידה את היעלמותו, היות שהוא הנו "מסמן הנקודה בה המסמן חסר"⁸. לפסיכה אין מה לחתוך באמצעות חרבה, היות שהחיתוך כבר נעשה, וזה הרי מה שמראה שפע הפרחים. אם היא דימוי פאלי, הוא בא על מנת להראות טוב יותר שבתסביך הסירוס המדובר: בלתי אפשרי לתפוס את האיזוי העצמי מבלי שזה יעלם. כך מציין לאקאן. התמונה הזו מציגה את "היחס של הסובייקט למסמן הטהור של האיזוי, יחס ללא שם כי הוא לא ניתן לשיום, כי לא ניתן לומר אותו"⁹: זהו היחס לפלוס. פסיכה פוגשת את אובייקט האיזוי שלה, את ארוס, וזה יפצע בשל המפגש הצורב הזה.

התמונה הזו משתמשת במראית העין[semblant] על מנת ללמד על האמת הזו: האחר מתאווה כי הוא חסר, כלומר הוא מסורס. המנייריזם מביים את מראיות העין החושפות מה שבלתי אפשרי לראות ומכונן מחדש את הפונקציה של הסיבה, ב- *עודף* – *ההתענגות* וכך מעורר פונקציה זו אצל הצופה. הסובייקט מפספס תמיד את האובייקט של האיזוי שלו. האפקטים הסימפומטיים של תסביך הסירוס מהוברים סביב הציר של דימוי המסומן ע"י חסר. המנייריזם מפעיל את "הנפילה של [...] האובייקט המגלה מה שהיא תוחמת גם כסיבת האיזוי בה הסובייקט מתפוגג וגם כמה מחזיק את הסובייקט בין אמת לבין דע"י"¹⁰.

תרגום: ארנסטו פיצ'וטקה

6 כ"ל עמי' 271 .

7 כ"ל עמי' 283 .

8 כ"ל עמי' 277 .

9 כ"ל עמי' 292 .

10 לאקאן ז' "פתיחה של לקט זה", כתבים, פריז, Seuil, 1966, עמ' 10.